

Latweeschu Awises.

50. gaddagahjums.

No. 50.

Freschdeenâ, 15. (27.) Dezember.

1871.

Redakteera adresse: Pastor Sairanowicz Luitringen, pr. Frauenburg, Kurland.

Latw. awischu lassitajeem par sinu.

Latw. awises lohpâ ar to peelikkumu „basnizas un skoblas sinuâ“ us jaunu 1872. gaddu, preeksch wisseem teem, kas fawus eksemplarus **Zelgawâ** lîks fanemt, maksahs til pat kâ libds schim 1 rubl. f. Bet preeksch wisseem, kam awischu nummuri **par pasti** japeesuhsta, maksahs **1 rubli 50 kop.**

Kad nu taggad til spehjam scho sinu nest, tad lubdsam jo mîhki, lai wîssi, kas awises arri us jaunu gaddu atal turrehs, jo steigschu awîstele, ka sinam zil litt drukkabt. Wîssi zeen, mahzitaji un skoblmeisteri, pagasta wezzakee un stehweru lungi tohp lubati, awîstleschanu isgabdabt, kâ libds schim. Kas 24 eksemplarus awîstelebs, dabuhs 1 wîrsâ.

Muhfu **Awischu namâ** us jaunu gaddu buhs **Zelgawâ** Besthorn funga leelâ grahmatu bohde pee tirgus platscha, kur jau taggad wîssas awîstleschanas us jaunu gaddu taps peemintas; **Mihgâ** warr awîstlescht Dan. Minus f. kantori, teatera un wehwera eelas stubri, tapat arri M. Busch funga grahmatu bohde.

Rahditajs: Wisjannafahs sinuâs. Daschadas sinuâs. Nunna. Kabbs mahuntasch par muhsu semmes lohdi. Urbildas. Labbas un pretschu tirgus. Sluddinaschanas.

Wisjannafahs sinuâs.

Madrid 23. (11.) Dabr. Spanijas kehnîsch taggadeju ministeriju no amata irr atlaidis un Sagasta f. usdewis zittus ministerus iswehleht. Sagasta to ihfâ lafâ isdarrija, tâ ka Cortesapulzi jau us 8. Janwar warreja atal kasauki. Wezza ministerija tamdeht tappa atlaista, ka ta leelata pufse no us Cortesapulzi jauniswehleteem runnaslungem bij pret scho ministeriju un kehnîsch redjesa skaidri, kâ ar tahdu ministeriju neneeka ne-isdarrihs.

Wersall 22. (10.) Dabr. Tautas weetneeku fapulze ihpafschai komissijai bija usdewusi to leetu freetni pahredohmahit un pahrespreeht, waj buhu labbaki, kâ zitti grihb, turpmahit fapulzes sehdeschanas noturreht Parisê, jeb kâ libds schim Wersallâ. Komissija ar 20 pret 9 balschem nobalsojus palikt Wersallâ. Warr gon dohmahit kahdu nemeeru schi nobalsochana zels, kurrat ir patâ Thiers f. preiti.

Rehwelê 7. Dabr. Iggauu muishneeku landaga no generalsuperdenta f. Schulk ar Deewakalposchanu tappa atwehria.

Zelgawâ 11. Dabr. Kursemmes muishneeku landaga us teem swehtkeem tappa slehgtâ un jafkes atal Janwar mehnesi.

Mihgas Wahzu aw. rakita 11. Dabr. — Pahr Daugawu grubti tapt pahri, pa weetahm leddus jau fahka eet un bij jabihstahs, ka pee jauna dselszella tilta buhweschanas notiks leela slahde. Bet paldeews Deewam, festdoenas nakti atal smukki usfalla un wîs atal labbi. R. S.—z.

Pee Englante Whigt fallas irr damifuggis sabraggahs grimnis, fugga kapteine, 6 matroschi un 10 reisneeki irr noslîhkuschi, zitti isglahbuschees.

Schinis deenas fanahs eeksch Franzijas pilsehta Ueras komissionis lungi, kas grihb apspreeht, kâ warretu to pahre-

braufschanu stary Franziju un Englanti (Dower — Kales) jo weeglaki isdarriht. Gribb list buhwest 3 milsu damifuggus, no kurreem kates warr nest kahdus 30 dselszella rattus; fuggi tad eetu ar wisseem eeksch 70 libds 90 minufchem par to jubras schaurumu pahri un warretu tâ 6 reises schury un turp par deenu isbraukaht. Gerikte maksatu libds 3 miljoni rubtu. Ja nu Franzijas un Englantes waldischanas teem dohs to peeprassitu palihdsibu un zittas atwehleschanas, tad nems to leetu rohâ.

Pehterb. aw. rakita, ka nahloscheem Keisara Pehtera ta leela 200 gaddu swehtkeem par peeminni dands bagatu wihru effoht awnehmushchees us wîssu muhschu 1 procenti no sawahm eenahlschanahm aidoht lauschu skoblahm par labbu, scho naudu buhschoht eenahsahit semstibas kaffes, no kurrenes tad pehz kahretibas nahks tautas gaismoschanai par labbu.

Latw. aw. Nr. 49. us 386 lappas zaur drukkas missefchanohs tahs rindinas no 24 libds 31 irr peedruffajuschahs flahit no 389 l. rakita beigahm. S.

Daschadas sinuâs.

No eekschsemmehm.

Zelgawas lauku draudses skoblmeisteri, no fawa zeen, mahzitaja Conradi f. usweddinati, jau fennaku laiku mehds noturreht fa-eeschanas, kurrâs weens ohtram pahneeds brahligi rohku ar daschadeem freetneem padohmeem pee amata daiba. Beidsama fa-eeschana noturreta Leel-Swehtes skohlâ. Stary preekschâ listahm jautaschanahm, par kurrahm fanahlfuscher fawas dohmas isteikufchi peeminnam te. 1) Zaur fo warretu behrnus pasfubbinahit us dedsigaku mahzischanohs? (Urbild: Ja-eeewedd usflaweschanas waj smahdeschanas ruffi). 2) Waj skoblas pahtarâs skaitiht wîssus tohs gabbalus no deefsmu grahmatas? (Urb. Labbahf til pa weenam). 3) Kad behrneem buhs zeltees un

gulleht eet? (Mtb. 6 no rihta un 8 waffarâ). Wehl bij zittas pahrunnas, fâ slohlas darbu ideenas nobeigt, fâ mahziht weenu un ohtru leetu. Nahloscha fapulze taps wehl preefch seemasfwehtkeem turreta.

No Puffeneekeem. Nowember mehnescha eefahkmâ tiffahm us muhsu puffi dauds weetas no sagkeem peemelleti, kurri sawus sagtu darbus eefch Landfes Grullu un Weggu mahjahm eefahkdami un arweenu tahlaki zaur Wentspilli nahkdami Sarkan muifchas Buschneek mahjâs un Gleten meschakunga Rafflu mahjâs, un tad Pohpes Leepneek mahjâs bij eelaufuschees, naudu, fudraba falkes un drahnas sagdami, lihds kamehr winni, diwi, abbi jauni zilweki, 3. Nowember eefch Puffeneeku Stendes frohga tiffa redjeti, lihds kurreen tee apfagtee Wentineeki winneem bij pakkat dsinnuschees, bet netrahpijufchi tohs fakert; tai paschâ nakti no 3. us 4. Nowember tiffa eefch Puffes Bulku mahjahm 2 klehtis un 8 fapji uslausti, wairahl fâ 40 rubl. naudas, daschadas sihda un zittas drahnas sagtas, pehz tam to nakti no 4. us 5. Nowember tiffa eefch Puffeneeku kalpu mahjahm Meschemnisch 5 klehtes uslaustas, fur weenai meitai ween 44 rubl. 50 kap., un teem kalpeem, zittam dauds mas, fâ fâ wairahl fâ 50 rubl. naudas un dauds masas sihchu un bohwillas drahnas, gaska un maise un zittas leetas sagtas! Us tam Puffeneeku zeen. fings baron von Grotthufes dsirredams fâ ikaktis tahdi sagtu darbi noteek, tai nahloschâ nakti no 5. us 6. Nowember, tiffa waktis us wiffeem tur apfahrtjeem zeffeem issstelleht, baididamees, fâ atkal kahdâ weeta ne-eelaufchahs, un fâ arri notiffa; tai paschâ nakti eefch Puffeneeku masas muifchas Ammelu, firgu stallis no teem pascheem sagteem tiffa uslaustis, jo wihri gribbeja gan laikam braufschus braukt un sawas fagashtas mantas weft, bet tas turreenes muifchlungs Brauns no weenas waktis us ohtru jahdams winnus istraujeja un pehz palihga faufdams teem pakkat dsinnahs, un us winna faufschanu Puffeneeku meschlungs un weens meschfargâ, fâ pistoles schahweenu dsirredami, fâ tas weens saglis us Braunu bij schahwis un winnu pee galwas eewainojis, palihgâ atsteidsahs, tas meschafargâ bija tahlaki pehz palihga nofkrehjis, fâ fâ tee diwi sagli ar to muifchlungu un meschlungu ween palikka us lauka zihnotees, fur eefch prettitureschanahs tas weens saglis tam muifchlungam tahdu fittenu par galwu dewis, fâ winsch no tam no firga nokrittis un newarrejis wairs palihgâ eet turreht, lai ne-isehgg, un meschlungam weenam palikkufcham, lihds palihgi nahza, sagli eemukka meschâ, fâ tur tuwu pee-eet. Ohtrâ deenâ gan fastelleja dauds laufchu, winnus meschâ un pa feena fchuhneem mellett, fur arri taks pehdas eefch Dundagas grenzes us Talsu puffi tiffa nodfichtas; — 7. Nowember tiffa dauds no tahm sagtahm lectahm, fâ sihchu un bohwillas drahnas un Wentineeku leelahs falkes un daschadas zittas leetas, us Ammelu lauka, fur tee kehreji ar teem sagkeem raufpijufchees, atrastas un Wentspilles pilsteefai nodohstas, —

tai paschâ deenâ finng nahza, fâ tee diwi sagli nokuffufchi par nakti eenaufufchi weenâ wezzâ frohga un no rihta it agri us Talskeem gahjufchi, fur winneem no Puffeneekeem kehreji, fâ winnus bij redsejufchi, tiffa pakkat fubtiti, fâ fâ paschâ Martiniu waffarâ Talses eefch Skujas traakteera no Talsu pilfehtha waldifchanas tiffa zeeti fanemti. Taggad febsch Wentspilles zeetumâ un sawu sohdu gaida. Winnus fang Janne Plugge un Jacob Dibril, tee falkahs Widjemneeki no Slohlas puffes effofchi, fâ arri tam weenam winna paffe israhda. Ch. Beritz.

No Preekules. Sleplawiba Leepajas dselsuzekâ nau notikkuf Preekulâ, fâ to finnoja, bet stary Preekules un Luschas bahnuscheem Wainodes dalkâ. Sinuas par scho sleplawibu irr schabdas. Kad dselsuzekâ waktneeks Jehkabs Sippin 30. Oktober waffarâ pehz p. 6 schlagbohmu no pahbrauzamas weetas par dselsuzekâ atwilzis, peenahufufchi 3 wihri un luhgufchi uhdeni dsert. Weens no fcheem effoht bijis isdeenejis saldats (dsimmis Selganneeks) un diwi Bruhschu strahdneeki. Sippinisch winnus luhdsis lihds eefchâ nahkt, fur teem uhdeni pasneegfchoht. Gefchâ gahjis Sippinisch us sawu kahdus 12 gaddus wezzu meitinu fazzijis „Lihse eenes fweeschajeem dsert!“ Behrens traufu panehmis gahjis tehwa pawehli pildiht; bet pirms tas pa durwihm isgahjis, fagrabufufchi diwi no fweeschineekeem Sippinu pee katras rohkas un usfaufufchi treschajam: „Nu! nu!“ Rasbaineeks pistoli iswilzis, schahwis zaur kribtihm, fâ lohde wehl feenâ eefkrehjufi. Sippinisch krittis pee semmes. Winna feewa effoht steigufchs to glahbt, bet sleplawi faufufsch to dauflit. Behrens ismuzzis ahtrâ, apflehpces pagrabbâ, tad stalli, beidscht behdis pawiffam prohjam us tuwako waktneeka mahju, tur breefmigo wehsti aifest un glahbschenu mellett. Waktneeks tezzejis us tuwahm mahjahm. Winna zeffch gahjis gar Sippina buhdu. Te winsch wehl rasbaineekus pilnâ darbâ effoht mannijs. Kad no mahjahm ar palihgeem atfkrehjis, bijufchi tumfibas putni jau aisehggufchi. Schauschalas zaur kaulkeem gahjufchas teem, fâ swehra darbus, fâ buhdinâ pastrahdati, redsejufchi. Sippinisch gullejis pee semmes sawas affinis, winna feewa ar fadaufstu galwu pah winnu bei samannas, us winneem effoht krehfles bijis uslikts. Wiffas mallas bijufchas uslaustas un islaupitas; nauda (lihds 300 rublu), drehbes un daschadas zittas leetas bijufchas aifestas. Melaimiga feewa gan wehl kahdas stundas dsihwojufi, bet newarrejufi nelo runnabt. Rasbaineeki wehl ne-effoht rohka. Bahreniti Wainodes zeen. dsimtlungs laipnigi usnehmis un rauga nobadstetei tehws un mahte buht. Lai Deems tam to schehligi atmalfa!

Peemums nahburgos arri wehl zits behdihgs notikkums gaddijees. P. pagastâ kahda mahte sawu 10 lihds 12 gaddus wezzu meitinu nonahwejufi. Meitina fuhdsejufchs par wehdara fahpehm. Mahte fataifijufi dschwes oggi (Schahnauge) un likkufi to meitina isdsert. Meitina

to darrijuffi, bet arri tubliht breefmigus wehdera krampjus dabujuffi. Tehw's ftrehjis pee pubfchlotajas, kurra krampja wahrdus prohtoh. Bet wehl nebijis to aiffneedfies, kad jau meitina fawu garru iflaiduffi. Muhsu dakteris K. lungs lihki teefnefchu preefchâ fchkehrdis un atraddis, fa meitina tif zaur eedohstahm fablehm mirruffi. Nè pafchu fahlofchanas angli!

—g.

Leepaja, kâ wiffas tats meetas, fur dfeifzeffi peecet, femmes fubrifchi wehribâ lohti fahp, daschreis faacet bef fianas augftu. Schinnis deenâs Leepaja tappis pahrdohs meens aplohfs, kas preefch 40 gaddem mafajis 800 rubtu, taggad par 84 tubft. rubt. Gribb tur wirffu buhweht dauds leelu nommu un zerre tad fcho leelu naudn pilnam atkal atdabuh. S.

No ahriememem.

Berlinè Prufchu landagam ministeris preefchâ lizzis to lectu lai 27 miljon. dahid. taptu atwehleti preefch dfeifzeffem; fcharp fcheem irr arri tas dfeifzeffch no Tilfites us Mehmele ar fahwofchu tiltu pee Mehmeles (kas mafatu lihdi 6 milj. d.).

— Berlinè jau daschus gaddus irr ihpafchi cewehrojama leeta, tas akwariums jeb uhdens name, fur wiswiffadi Deewa raddijumi un uhdens dshwibas redjami. Ratis, kas zaur Berlini brauz, ranga arri turp nofkuht un wiffu to brihnifchu eerikti ayluhoh. Taggad Berlinè profesfeeris Mahler k. effohit iluhdhis no Kreewu waldbas, lai tam atwehl pafcham uf fawu rohlu bef kahdas peepahidfibas no waldbas puffes, tahdu akwariumu arri Behrerburgâ eerikfeht.

Ar Bismarka lunga weffelibu gan jau eet dauds labaki, bet no iftabas wehl ahra netohp laifis.

Par wiffu Wahzemmi nupat tappa dwehfeldu flaitifchana noturreta, bet Gfafefechu jaunce brahki tihri kâ mukki ifturejufchees, behgufchi un leegufchees taifnibu ifdoht, jo tizejufchi wiffadeem neekeem, fa kas fewi usdohdotees, tam japaleek par lutteri u. z. tahdus neekus.

Auftrijas leelais ministeris grafè Andraffi irr zirku leer rakftu pee walftihm laidis, kurrâ ar flaidreem wahrdem ifteiz, kâ dohma fawu waldbu weft, wiffus fpehkus fanemt un likt uf to, fa pafcha walfts eelfcheeriktes felft un warr kreetnus auglus usrahdiht, ne-eelahröht aiftikt zittu walftju rohbeschus, bet ar tahm dshwoht meerâ zil ween tif fpehtu. Schee wahredi wiffur irr mihli usnemti un tohp lohti ufteikti; daschi peelihdfina taggadejohs Andraffa wahrdus teem firdigcem wahrdem, ar kurteem 1856. gaddâ pehz pabeigta Krimes kerra Kreewu kanzeris fiffis Gortfchakew fawa Keifara angftu un dabrgu nodohmu finnamu darrija.

Franzija. Djer lunga runna, fo fanablfchahs tautas fapulzes preefchâ turreja, nau ihli neweenam pa prahfam. Weeneem par dauds ohdreem par maf dewis. Republikas draugi ruhgt par to, fa eelfch wiffas tahs gar-

rahs runnas, ar kurru femmes waldineeks tohs zauras 2 1/2 stundas meelojis, it neweenu pafchu reifi nau peefauzis to wahrdinu „republikâ.“ Daschi no runnas gribb wehroht, fa Djer negribb wehl neweenai partijai apfohli-tees, kamehr noedsehs us kurru puffi fwarri flaidri grimft. Arri pa zittahm walftihm tohp fchi runna lohti fmalfti fwehrtâ. No Auftrijas runnadams Djer bij teizis: „Kad es luhkoju us Auftrijas keifara walfti, kurra arri no fawahm nelaimem fahf atkal pazeltees, tâpat kâ mehè no fawejahm, tad waru tif to fazzih, fa mehè winnai no firds wiffu wehram to, fo wiina arri mumè. No tahdem gluddeneem wahrdem atkal neweens newarr nofohpt, waj tur draudfiba eetihra, waj fluffu pahrmefchana un dufmas, fa Auftrija nefe firdigi nepeedahwa fawu draudfibu un pahidfibu preefch nahlofcheem laifeem. Par Kreewu walfti aifnemmoht Djer fazzija, fa tahs draudfibas faites fcharp Franziju un Kreewiju effohit ftipras un newarroht zittadas buht, fur tantu ihftu lablahfchana nodohmâ turroht. Bet kad nu ohtrâ deenâ ar telegrafu atfchreha finna, fa Kreewu keifars Behrerburgâ us Turga fwehtkeem pirmo weffelibu usdohdhis Wahzu keifaram par gohdu, tad nu daschi Frantschi jautajahs, waj Djer tif nau leeljees ar fawu leelu draudfibu ar Kreewu walfti. Pafchi runnas lungi par wiffu to laiku, kamehr Djer runnu turrejis, taifnufchi tahdu trohffni, tee weeni fawu nepatiffchana, tee ohtri atkal fawu patiffchana rahdidami, fa Djer uf brieddi apfluffis un brilles preefch azzihm nemdams pagreefees us lehruma gaiteem un fazzijis: Kad es runnaju, tad nespehju katram atbildeht, kas vulkâ fchaujahs, luhdu tavehz fluffu manni lihds gallam ifklauft; tas nu lihdses uf labbu brihdi, bet neba lihds gallam. Wiffa ta runna no eefahfuma lihds gallam flann kâ flawas dfeefma par wiffu Franziju un winnas taggadejahs waldbas darboshanohs. Lai Deews dohtu, fa driht buhtu redsamâs tahdas gohda dohmas, taifnibas un patefibas wahrdi un fwehtibas pilni darbi!

Arri **Spanija** wezkattoti (nemaldbas prettineeki) fahf pazelt fawu galwu un pahwestam prettotees. 7 kattotu preesteri usweddina zaur iflaiftu rakftu, lai Spaneefchi famettahs uf to kohpâ, fa warr tizzibas atjaunofchana un cewest pafchu walldu, tâpat arri atfwabbinahp preesterus no ta likkuma, kas teem leeds laulibas kahrtâ dohtees u. t. j. pr. Kâ dffrd tee 7 atrohdoht dauds beedrus.

Italijas awifes iffluddina weenu grahamu fo Garibaldi nesen rakftijis un kurrâ falka, fa wiffas winna taggadejahs dohmas turp eimoht, fa warretu Nizzu, kas taggad pee Franzijas peeder, preefchirt pee Italijas apfalkat; leeta gan effohit gruhiti ifdarrama, un fchis patè negribboht piffkus few fadedsinatees, bet waj tad tee Frantschu brahti ihfti nellauftfchoht, kad winneem preefchâ liktu, fa Nizzeschi irr zaur un zaur Italeefchi un ne wis Frantschi. S.

Bruhščōs nomirra nesen muifčas ihpaſchneekš tai leelā wezzumā no 130 gaddeem, kas bija lohti garſch zilwekš no auguma, prohti 6 pehdas un 1 zellu un bijis Bruhſchu kchninam, nel. wezzam Brizzim par gebgeri. ſchim 130 gaddu wezzam fungam effoht dehlš 109 gad-dus wezs un ſchim atkal dehlš no 72 gaddeem, kas ar ſawu weenu paſchu ſeewu 21 behrnus, no ſcheem 16 pui-fenus un 5 meitenes, peeredſejis. O kur ſtipra gimmene!!

Kensbergas pilſchta, Bruhſchōs, kā Wahzu awiſes rakſta, effoht Juhdu jauneklis, ta tur buhdama Juhdu ſkohlmeiſtera Wolliſberg dehlš, kas no 16 gaddeem jau par ſtudenti tappis un rakſtu iſdohmajis, kas effoht zeets reekſts, ko daſchās wezzas, gudras galwinas loh-ſchoht dohmigi galwu krattoht. — Wahzeſchi brihnahs par to, ka tik jauns jau warrejis ſaſneegt to mahzibas mehreki par ſtudentu ua ka tik jauns buhdams jau prattis tahdus gudrus rakſtus ſodohmabt. Wiaſch Bonnes aug-ſta ſkohlā (uniwerſitetē) ſtudeerejoht „dabbas ſinnaſchanās.“

Kad tahds gudrineekš leelš pa-augs un wiſſu ſtudentu ſinnaſchanu buhš zaurgahjis, tad warrehs gon no tahdas gudras galwinas ko gaidiht un zerreht! E. F. S.

M u n a

ar ko Latweeſchu draugu beedribas prezidente, A. Bielen-ſtein, gadda ſapulzi 1. Dez. ſch. g. Jelgawā atwehriš.

Zeenijami lungi un draugi!

No wiſſas ſirds Juhš apſweiznadams es Jums patei-zohš, ka Juhš laiku, zellu neeſſeet ſcheklojuſchi un eſſeet atkal ar mihlu prahtu ſanahluſchi muhſu wezzu darbu pa-weſt uſ preekſchu, muhſu mihlās Latweeſchu tautas garrigu gaiſmu kohpt, par Latweeſchu wallodas un rakſtu waijadſi-bahm ſpreest un gahdaht.

Bet papreekſch Juhš no mums gaidet ſinnaš, kas ſchinni gaddā uſ muhſu darbalauku notizzis, zil Juhſu darbi-neeki ſchāi zehleend paſtrahdajuſchi, woi warreſſit buht ar meeru, jeb woi nebuhs zitti jazelt muhſu weeta.

Sahloht ar leſſikonu man jaſaht ar ſchehlabahm. Tehwš iſdiſijis, piemš dabuja redſeht ſawa behna wirnus ſohlus, ko ſchis nu pat gribbeja ſtaigahht paſaulē. Mihlāis, wiſſeem zeenitāis Ulmannis, ſam pehn no Mihgas labbas deenas pa drahti noſibbenejahm, un kas tuliht mums atbildeja: „paldeews manneem un Latweeſchu tautas draugeem! Kad „Deews palihdš, tad 1871. gads ohtraš leſſikona dallas „beigumu rakſtā redſehš.“ — Mihlāis Ulmannis teſſcham ſawu leelu beidſamu darbu tik ne padarrijis nu apgulleeš ſappā un mums ſchodeen peenahſahš wehl winnam labbi pelnitu gohdu atdoht.

Schinni ſtundā es neſpehju pilnigu nelaiķa diſhwes un tiſkuma aprakſtu Jums paſneegt. Tas nahš uſ preekſchu no weiklaſas rohkāš. Bet it kluffu arri newarru aiſeet garezam.

Pirmais un leelafais gohds winnam nahlāš par to, ka winnam bija tik paſemmiga ſirdš, beſ nelahdas lep-nibas un leelibas, lai gan preekſch zilweku azzihm deews-gan augſti bija kohpis. Sewim ne gohdu ne labbumu ka-roja, par zitteem ruhpejahš un puhlejahš.

Ohtrš gohds pee ta pirma tad klahht. Wiaſch bija ihſteni zilweku mihlotāis. Sirdš winnam bija atweheta preekſch wiſſa, ko zilweki klahhtumā un tahlumā behdajahš, ruhpejahš, zeuſahš. Nihil humani a se alienum putavit. Un tahda paſemmiba un mihleſtiba pee winna zehlahš no deewabiģiģas tizzigāš ſirdš. Wiaſch tenzinajams par ihſtu Deewa kalpu un Jeſus mahzekli. Tam wiaſch ſtrahdajis.

Un treſchā kahrtā winna darba ſpehš tenzinajams. Wiaſch wairahl ſtrahdajis ne kā mehš wiſſi. Pats tā naw leeliješ. Bet mehš winnam to gohdu neleegſim. Mihlſch draugs, ſam ſchinni laiķa kuhdu, lai mums ſaraſta Ul-manna diſhwi, atbildeja, to newarroht tik ihſā laiķā, jo Ulmannā diſhwi aprakſtoht, jaraſtoht leela grahmata par wiſſeem muhſu tehwuſemmes notiffumeem lihds ſahdeem 50 gaddeem atpalkat. Wiſſur wiaſch bijis klahht un wiſſur zellu atwehredams, zellu rahdidams, leelo darbu patš darridams.

Krimmuldes draudse wehl ſawu wezzu mahzitaju pee-minnehš. Tik un tik dwehſetu ganni muhſu tehwuſemne peeminnehš ſawu waddonu uſ debbeſe leetu iſdibbena-ſchanu, ſam pee kahjam ſehdejuſchi Tehrpates augſtā ſkohlā. Widſemme neaiſmirſhš ſawu pirnu pagāſta un draudſes ſkohlū uſraugu, pahrwaldneeku, padohma deweju. Wiſſa lutteru baſniza Kreewuſemine neaiſmirſhš ſawu galwian, kas par generalkonſiſtorijas wiħzeſidenti no muhſu juhr-mallaš lihds ſunnpurneeem un Turkeem ewangeliuma tizzibu ruhpiģi aplohypa un lai tik to weenu leetu peeminny, mums eezehta un pametta par mihleſtibas ſihni to palihdſibas bee-dribu preekſch tizzibas brahlem. Gohds paſcham un gohds teem tehwaſemmes aiſſtahwetaſeem un waldineekeem, kas winna garrigu ſpehku un tiſkumu atſinna un kas winnu zehla no weena augſta ammata uſ ohtru.

Un tas wiħš arri mums peederreja. Ne tik ween Wid-ſemmes dehlš un Widſemmes tehws bijis, ne tik ween muhſu baſnizas behrns un apgahdneekš. Jhpachi arri wi-ſſeem Latweeſcheem draugs un kohpejs no pirmahm jau-nahm deenahm lihds pat ſtamam wezzumam un jaſakka bei-dſamam diſhwibas azzumrlim.

Ulmanna wahrdu atrohnam pee Latw. draugu beedribas zehlejeem. Taggad wahrs no gohda beedreem jairakſta ar ſchehlumu! — Taggadeji gandriħ to wairš neſim, ka-hdus wehrtigūš ſwarrigūš rakſtus nelaiķis nolizzis muhſu magāſinā un muhſu rakſtu kraħjumōš, kur appreediš Sten-dera un peħz H. Heffelberga grammatiku. Gudrafa wahrda neweens naw rakſijis par ſchihm grammatikahm, ne kā Ulmannis. Pee Latw. ortografiķas Ulmannis puhlejahš jaw tai laiķā, kad Widſemmes direktora ammatu walfaja, 40 gaddus atpalkat. Daſchi no winna wezzeem padohmeem muhſu deenās peeremti. Ulmannis 50 g. atpalkat pee teem pirmeeem bijis, kas Latweeſchu tautas dſeeſmu jaulumu un wehrtibu uſgahjuſchi, un tad peħz tahm klaufchenajis un tahš ſalaſſijis un gaiſmā laidis. Būtnera dſeeſmu kraħ-jumā no 1840. g. warreet Ulmannā gohdu un puhliaw at-raſt. Ulmannim tautu dſeeſmas patikka, jo winnam bija dſeeſmu garš. Un ka bija dſeeſmu garš, to redſam no ta leela dſeeſmu ſſaita, ko Latweeſcheem pamettis, ihpaſchi garrigās dſeeſmas, kas taggadiht Widſemmes baſnizās dſeedataju ſirdis uſ augſchu zilla. Beidſamais darbs un leelafais irr leſſikonš, ko iſchetru gaddu ſtarpā juħri geubti puhlejoteekš, warram teikt, pabeidſis, lai gan ta ohtra dalla, kur Wahzu wahrdi pirmā weeta ſahw, wehl japahr-

luhko. Birma dalla druffa pawesta lihds L, un ar Deewa palihgu lihds pawassarim warrehs buht gattawa. Te buhs ihsti peemiana, so tehws behrneem, faweem Latweescheem, pamettis; ihsti skaidra parahdischana, ka tam nelaiikum pashâ firmâ wezzumâ darbs nebijis prettim, bet par sirds-preeku. Pashâ nahwes deenâ pahrluhkojami druffas bohgeni rohlâ wiannam bijufchi. Zaur wianna puhliu mehš dabuhšim, pehz ka ilgojamees, prohti jaunu un derrigu filtu stauw Latweeschu un Wahzu wallodahm, un warresim Stendera gohda wahrdam blakkam peesihmeht Ulmanna gohda wahrdu nahkoscheem laikeem par peemianu un pateizibu. Lai semmite buhtu weegla muhsu tehwaam Ulmannim un lai Deews meelo dwehfehi! —

Dr. m. pee schi gohda wihra kappu newarrejahm buht un tur wiannu pawaddiht nespehjam, bet taggadicht wehl wiffi weenâ prahâ muhsu Wahzu un Latw. wahrda gohdu wiannam ardohšim kluffâ garrâ un pateizibâ no faweem krehfleem pazeldamees.

Neņemmat par launu, ka par muhsu mihlo nelaiki newarreju ihfaki wahrduš jakemt. Bet kur sirds pilua, tur mutte pluhst.

Leffikona druffas pahrluhkošana un pahrlabbošana ar Ulmanna nahwi naw apstahjusees. Es patš biju apnehmees us nelaiika wehlešchanohs pee tam peestahtees. Bet azzis apširga, ka newarreju nedekahm ne lassihst, ne rakšihst. Tad muhsu mihlais Dr. Buchholz to darbu, so jaw apraddis, weens patš ruhpiigi medd tahkaki. Pehz spreedišim par to, kas leffikona Wahzu dalla preeksch druffas pagattamohs.

Schi gadda magasina naw tukšcha palikfusi. Ištâ laikâ nahls Juhfu rohlâs un atraddiseet tur eekšchâ sinnu par muhsu awišchu pirmeem peezdesmit dšhwibas gaddeem, arri sinnu par Latweeschu tautas literatura jeb rakšneezibu, kur netik rakšitaju un gramatu wahrds, bet zil nezil tas gars irr aprakšihst lai no tahm rakšitahm un lassamahm gramatahm Latweeschu tautas garrigu attihšišchanohs un zeku warretu nomannihst. Teesčham it kâ zilwela dabbu un sirdi warr sinnahst, kad tiklai sinu, ar kahdeem zitteem zilwekem gudreem moi mulkeem, labbeem moi laumeem wišsch awestahš, tâpat arri tautas dabbu, sirdi, garru un padohmu sinnahš, kad sinnahš, ar kahdahm gramatahm darbojahš. Tapehz arri tautai labbas gramatas gahdaht irr tas patš, kâ labbus draugus un zellarahditajus gahdaht.

Wehl magasina atraddiseet leffikonam par peemettekli falassitus zittus Latw. wahrduš un teikumus un rakstu par Sem-Wahzu wallodas wahrdeem, kas no senneem laikeem eeweefuschees Latweeschu walloda.

Ar sirdspreeku warru Jums sinnu doht, ka muhsu beedribas preekschneeki lihds ar faweem palihgeem, prohti kas lihds ar mums strahda pee Latweeschu bihbeles, ka mehš to darbu pee katkiffes wallodas pahrlabbošanas effam pabeiguschi, ka Widsenneeki un Kursenneeki beidsiht tokšchu effam weenâ prahâ fameitufchees un wiffas tohs wallodas nefatillkumus effam isihdšinajufchi. Ap Zahneem isgabjufschu wassaru Nihgâ beidsamu spreedumu nošpredahm. Schi gadda Widsennees mahzitaju šapulze Walkâ wehleja, lai nu to katkiffi druffa, un lai druffa ar Latweeschu kurlmechmu skohlâs naudu un tad sinnams kurlmechmu skohlai par labbu. Lai tai ta pelna eenahk. Kursennees mahzitaju šapulze us mannu luhgčhanu tam padohmam peemettahš un sinnams mehš pašchi, ka darba darritaji, arri nebijahm prettuhm, redsedami, ka tas pahrskaidrotahš katkiffis tad

jo labprahstigi wiffas draudšes un skohlâs tapš eewešes. Scho rudden biju Wahzsemme un Leipzigâ falikfu ar Engelhardt k. par druffu.

Swehtu rakstu wallodas pahrluhkošana eet arween us preekschu, lai gan ar ween wehl zittas wezzas testamentos gramatas naw isstrahdatas. Us to ween newart stahweht, kam tatschu saws zits ihstenaš ammatš un zeksch us Wahzsemmi un apširgusčas azzis scho rudden gauschi manni fakamejufchi. Biheles beedriba ar mahzitaju šapulzes scho gadd' apspreedufchi, ka druffa nefahš ar jawno testamenti, bet labprahst gaidihš, lai warr no galla fahst. Pawassarâ pehz leeldeedahm diwi nedekas Dohbelē sabija manni peepalihgi un padohmneeki un wiffas Mohsus gramatas tohpâ isgabjahm zauri. Wahzsemme buhdams Vertikē leelu leelâ kristigu wihru šapulzē 10.—12. Dkt. gauschi preezajohs to wahrdu dširdeht, ka stary teem daudš un daschadeem leeleem darbeem, kas wiffas Wahzsemmes Ewangeliuma bafnizai darrami un apgabdjami pirnâ weetâ stahwoht Wahzu Biheles pahrluhkošana un pahrluhkošana. Mums jaw rohka pee artla. Wairs nau šrihdes, moi art, moi neari, bet lai Deews til palihds waggu tairni isdšihst un tihrumu gattawi pastrahdaht!

Kursennees wezzu druffu dšeešmu gramatas pahrluhkošana zaur Bernewiza un Wilpeta puhliu gandraihš us puffi gattawa.

Muhsu awises scho gadd šwinn sawas selta lahšas. Peezdesmit gaddus nu staigajufschas aw Latweescheem tohs pamahzidami, pawakas laizinu kawedami, so nelo pastahstidami. Apdohmajeet zil ro lappinu islawšs tai laikâ zil to gaismas graudiau garrōs un sirdis kaisihst pa teem ilgeem gaddeem, tuhtšofchu tuhtšofcheem lassitajeem!! Denzinahm tohs gohda wihrus, kas to pirmu padohmu usrehmušchi, kâ Lestenes Watsons un kas to redaktora ammata puhliu nespūšchi un to lappinu Latweeschu tautai mihlu un nepezeesčhamu padarrijufchi. Lai Deews swehti Richter, Panteniju, Schulzi, Bierhoffu, Sakranowitschu. Bet schodeen wehl atskattidamees us muhsu awišchu eefahkumu, eewehrošim, ka wiannas fahla sawu zeku staigahst 1821, šchetri gaddi pehz Kursennees dšintsklauschu atšwabbinahšanas un pee tam tahš gribbeja lihdsstrahdaht, ka lai Latweeschi ne til ween meesigu, bet arri ihsto garrigu břihwibu panahktu. Tikween mahziteem gaismas laudihm peenahlahš břihwiba. Us to wadda muhsu awises lihds scho baltu deenu un waddihš arweenu.

Schim 50. swehtfu gaddam par peemianu muhsu beedriba gribbejufši lassitajeem so dahwaht. Samettamees weenâ prahâ un isredsejahm to jauko bildi, kas nu jaw Juhfu rohlâs: L. Richtera mahju swehtibu, wehledami ne til, kas buhtu par mahzibu, bet arri par jauku istabas gohdu un laudihm par preeku, so redseht zilweks neapniktu. Ap Zahneem beedribu faazinajahm, un mums tappu wehlehts to leelu naudu preeksch tam isdoht (600 Rth. = 880 rubl. bes frakts naudas) un tappa spreesšs lai 4000 eff. wairahst leklam druffahst preeksch pahrdohššanas. L. Richtera deklam Dresdenē nahlahš pateiziba, ka wišsch to bildi til jauki mums apgabdjais un pahri par lihktumu ar teem farlaneem rakšteem ispusktojis. Paldeews Besthorn un Bruzer kungeem, ka labprahstigi palihdšejufchi tahš bildes bes leelas makšas lassitajeem nostelleht. Zil dširdam, tad ta bilde wiffur laudihm patihloht un arri pirzeji gaddotees til daudš, ka warram zerreht, ka sawu

tehriau islibhinafim, lai gan to bildeš mafu tif mafu nofpreedahm. Mehs mehlejäm faweem mahju laudihm ihstu mahju fwehtibu un wehlejäm, lai atwereahs muhfu Latweefchu azzis un fahf isschlirt, fas irr ihsti jauka bilde, fas irr skuntes darbs un fas irr schihdu raibi kehijumi. Man rahdahs, fa gaismotai taurai jeb gaismojamai tautai zelfsch jarahda fa us musika un skuntes dseefmu jaukumeem, fo ar aufihm fakerr, tä arri us skuntes mahlderu darbeem un bilfchu jaukumeem, par fo azzis preezajohs. Muhfu schi gadda „mahju fwehtiba“ to zellu eerahda un fakku dohmafim woi us preefchu wehl tahdu fo Latweefcheem newarrefim pafneegt.

Pehz mums arri buhs jaspreefch, woi wehl no tabs mahju fwehtibas lifsim druckaht, lad tee 4000 eff. buhs ispirkti.

Ar pafchahm muhfu awisehm mums bijufchäs un wehl buhs wiffadas raibas darrifchanaš. Wezzais Janifchewskis, fas 16 gaddus pee awifchu iffellefchanaš kalpojis, fas no Schulza pirmeem laikeem ar awisehm tä fakfoht fa audfif, fas to reis eefahkumä publejees arri ar ifleenejamahm un pahrdohdamahm grahmatahm, fas schinnis gaddos dauds reisahm fa milts starp dferawahm tä spaidihs tappis starp drukkataju un paftu, starp awifchu de-wejeem un nehmejeem, tas nu wezzuma un wahrgfchanaš dehl luhdfahs, lai atlaischam. Wezzam wihram meers janowehl un gohds jadohd par uftrizigu ruhpigu deenastu; par wiffu to, fur winna publizfch un gars peepalihdsejis muhfu awifes feedä un gohdä zelt.

Pehz, zeenigee un mihlee, fannu dohfim, tä effim lihufchi ar Befthorn fungu, fa no jauna dohmajäm awifchu iffellefchanaš eerikteht, lai buhtu jo weegli un patihkami awifchu nehmejeem, lai buhtu jo drohfcha un flaidra ta patti ifufhtifchana. un lai buhtu jo lehti beedribas labatai.

Sai us scho reis peeteel no mannas puffes. Lai ihpafchi par Widsemmes un Kursemmes rafiu darbeem manni ammata beedri Juns no fawas puffes stahfta, fas wehl jaewehro.

Tif to weenu leetu deemianu heidsiht: Schee pagahjufchee diwi gaddi mums un wiffai pafalei parahdijufchi weenu tautu un semmi, fas zellahs brihnifchti fpehfa un gohdä. No kam tas nahf? Tas nahf ne no balanuttefchanaš, ne no eenaida, ne no flinkofchanaš, bet no tizzibas, no taifnibas, no weenprahfibas un no darba. Lifsim to wehra, mahzifimees to, lai mehs arri fche fawu tehufsemmi zellam fpehfa un gohdä, strahdafim arri mehs tä pirms ta nakts usbrucht, fur nelo wairs newarr strahdaht, strahdafim Deewam par gohdu un faweem brahleem par labbu, un lai Deews dohd darba aughs!

Rahds mafuminifch par muhfu semmes lohdi.

Foprohjam ar leeleeem publineem, zaur gradu mehrofchanaš un pendela mehtafchanoš atradda, fa semmes lohde glufchi appala nau. bet abbi polu galli eefpeefli, tä fa winnas zaurmehrs no weena pola lihdi ohtram par $\frac{1}{300}$ ihfahls ne fa winnas zaurmehrs us elwatora, karftä semmes zonē.

Schi semmes lohde fa pulkstens riktigi us mattu noliftä laikä patti ap fewi rittinajahs un if par $365\frac{1}{4}$ deenahm weenreis ap fauli apfahrt fkreem, zaur fo deena un nakts, seema un waffara pahrmainahs. Semmes lohde irr muhfu dshwoflis debbes Tehwa nammä. — Tä lä apdohmihgs wihrs Jelgawä cebrauzis, leelo fkalto pilli redfedams gribb finnahrt, lahda winna wifapfahrt no ahrenes un lahda winnas eefchpuffe ifflattahs, zil tur to iftabu, lambaru, durwju, lohgu, gangu, trepju, pagrabu u. t. j. pr., täpat katram prahfigam zilwefam jo wairahf gribbahs finnahrt par scho muhfu semmes lohdi, fur wiffi zilwefi, weena tehwa behrni kohpä dshwo, wiffos fakfös iimefleht un apraudfihf, lahda winna wiffas fawäs fchfiräs.

Te nu wifapreefch atbilde us diwi jautafchanaš mellejama: 1) No kahdeem materialeem semmes lohde fapiffota un lahda winnas eefchpuffe? 2) Kahda winnas ahnpuffe ar faweem kontineenteem, semmes fchaurumeem, pušfallahm, fallahm, kalneem, eefleijahm, lehseeneem ifplattijumeem, efareem, amofcheem, ftrauteem, uppehm, ftraumehm un juhras ifplattijumeem flattama? — Us pirmejo jautafchanaš atbildi dohd ta finnatniba, fo Geologiju, us ohfro ta, fo Geografiju fauz. Pirmeja finnatniba Geologija wehl nau 200 gaddu wezza. 1691. tas Wahzeets Leibniz, augfti mahzihts wihrs, minneja, fa semmes eefchpuffe beigalligam karftumam waijagohf buht. Un wehl preefch nefen gaddeem nomirra augfti mahzihts wihrs Alexander von Humbolt wahrdä, fas Geologijaš finnatnibas jo flaidrahl atflahja. Deews winnam bij dewis weffeligu meefu, gaischu prahtu, dedfigu garru us Radditaja darbu ifluhfkoſchanaš pee muhfu semmes lohdes. Refinnu waj zits kahds wihrs finnatnibas eefahpdamees, tif dauds buhs reisojis, ne fa Aleksanders Humbolts. Wiafch wifapfahrt semmes lohdei pa wiffeem kontineenteem, pa Afiju, Afriku, Ameriku, Australiju un Giroyu, ifkafpelejis pa falnu augftumeem mehrodams un rehlenadams, flintu- un ugguns wehmeju falnu materials israudfidams, arri pafchu Kreewijas Sibiriju ismekledams un tä fawä garrä dshwibas laikä lihdi fawam 90tom gaddam Deewa raddibas rafstus pee winna rohku darbeem loffidams, fo lihdi fchim nelahds zits, tif flaidri laffihf nemahzejis. — Bet jebfchu Geologijaš gudrotaji deewegan nopuhlejufchees, tomehr winneem nau ifdewees wairahf finnahrt, fa ween to fchaumalu af muhfu semmes lohdi iimefleht, bet win-

nas eelſchpuffe paleek nepee-ectama. Gan irr isdewees lihds pahri werſtu diſſumâ eelſch ſemmes lohdes tſchaumula eelſchâ tapt; bet zil tas irr uſ tahdu zaurmeuru, kas 1718 juhdsu ſawâ garrumâ. Kas diſſaht par 1/4 juhdsi eelſch ſemmes rohnams, tas zilweku azzihm apflehts. Tſchaumula ahrpuffi iſmeſlejoht warr gan nojehgt, ka ugguns ſpehti un uhdenu ſpehti irr warreni darbojuſchees. Uſ augſteem klintu kalneem pahriſcheltâs klintis atrohnami ne ween ſtahdi, deſſi, kas ſawâ laikâ no ſemmes iſau-guſchi, bet arri uhdens kuſtonu un daſchadu diſhwineeku meeſas, kas par akmieem pahriwehritas. — Kas jelle tur ſemmes lohdes eelſchpuffe warretu buht? Uſ to warre-fum atbildeht: Kas zits, kâ zeeta ſemme, tahda patti, kahda appaſſch kahjahm, ſur pa wirſu ſtaigajam. Bet, kas redſeis ſemmes trihzeſchanas un ugguns wehmejus kalnuſ, kas pa ſawu rihtli (krateri) ugguns ſtabbu lihds 10,000 pehdu gaiſâ ſchauj, un kâ pa kratera mallahm iſſaufeta akmizu miſſa iſwahlahs, kas meddus ſchidrumâ no ſemmes eelſchahm iſpluht, un kad karſtumâ iſdiſſis, tad par zeetu materijalu paleek, tam jadohma, ka ſemmes lohdes eelſchpuffe, muhſchihgs ugguns degg. Wirſ ſemmes lohdes, til daudi zil lihds ſchim ſunnami, kahdi 400 „wulfani“ jeb ugguns wehmeji kalni rohnami; bet tas materijals, ko wiinu no ſemmes lohdes eelſchpuffes iſſtumj ahrâ, irr wiſſur weenahds, waj lai to kamſſchat-kaſ waj Amerikas wulfani iſſplahwuſchi. Kalnarazzeji iſſprobwejuſchi un atradduſchi, ka jo diſſaht eelſch ſemmes, jo wairahſ ſiltuma. Tee awoſchi, kas karſtu uhdenu no ſemmes iſwerd, leezina, ka ſemmes lohdes eelſchpuffe leelâ karſtumâ rohnams. Siltumâ uſ katru 100 pehdu diſſu-ma par weenu gradu aug leelahſ, tas irr uſ iſkatru werſti 3 1/2 grada un uſ 12 juhdschm 214 gradi. Til leelâ karſtumâ diſſe iſſkuht. Tad nu Geologijas ſinnat-neeki rehkena, ka ſemmes lohdes tſchaumulâ ſawâ beesumâ 12 juhdsu turr. Bet kâ jelle tahds plahnâ tſchaumulâ ſpehi ſaturrecht, to ſchidru materijalu ſemmes lohdes eelſchpuffe, un kâ tee miſſenee kalni ar ſawu maktigu ſwarru ſcho plahnâ tſchaumalu neſadruppina? — Bet ſchee warren augſte kalni uſ ſemmes lohdes tſchaumula til maſ ſpehi ſcho ſadruppinaht, kâ ohlaſ tſchaumula plihtſ-nina ohlaſ tſchaumulu, kas uſ weſſelas ohlaſ uſlippuſi. Dabbasprattigi wihri ſpreeſch, ka ſemmes lohdes eelſch-puffe effoht pildita ne ar zeetu ſemmi, bet ar iſſaufeteem metalleem, kas kahdu 100 juhdsu appaſſch muhju kah-jahm wahrahs. Un wirſ ſcho muhſchigu ugguni diſhwo, kuſtâhs, darbojahs, gudro un grehko ta zilweku tauta, ne ſinnaht neſinnadama, ka muhſchihgs ugguns karſtumâ appaſſch kahjahm degg.

ſemmes lohdes eelſchpuffe azzihm paleek apflehtia, bet wiinnas ahrpuffi ſklaidrahſ warr apluhjoht. Daudi mahzitu wihru, kas reiſojuſchi un wehl taggad reiſo, ne-behdadami nedſ par karſteem tuſſneſcheem karſtâ zonê, nedſ par leddus kalneem un warrenu auſſumû diſſâ ſemeli.

Deſinit gadduſimtenu laikâ reiſotaji no gads gaddâ weenu-mehr tahlahſ ſpeeduſchees, ſemmes lohdes wirſpuffi iſ-luhlodami, un buhtu jadohma, kad ſchis gadduſimtenis uſ beigahm ees, tad retti kahds ſemmes lahts wehl raffees, ko mahziti wihri nebuhtu iſfraudſijjuſchi un par to ſklaidras ſinnaſ rakſidâ iſklaiduſchi.

(Uſ preeſſchu wehl.)

Atbildas.

A. R. — M. Wums tas weenalga, ja Zubs uſeſjat wihru, kas wiſ-fus 100 ekſemplarus uſ ſawu wahedu ſelgawâ apſtelle (tur ſinnams dabuhs par 1 rubl.) un itnedetas tohs leek pahriweſt un pehz lires Zums iſdalla. Diſdam kâ B. pilſebitâ weens kauſmannis kâ darrifchoht, buh-ſchoht doht letrati laſſitajeem un atliks wehl paſcham pekna.

J. B. — E. Warru Zums ſtraoht, ka tas darbs, ko tee zeen. mahzitarij Wilbert no Schultes un Bernemig no Jaunpils uſtehmufchees iſdarriht, lai muhtu Kurſem wezabâ dieſam gramatâs jarra jautums ſwhidetu arri jautâ, ſklaidrâ latw. wallodâ, irr jau ſtibri uſ preeſſchu diſhte, puſſe no wiſſam diſſam irr jau iſrewideereta.

K. — B. B. Par derrigeem rakſteem preeſſch „ſain. u. ſkohl. ſinnabm“ iſpachki pateſſim, gribbam to iſpachki loht, jo Latweeſcheem ſchim brihſcham nau neweena watte garriga lappa, ka til latw. aw. pre-liffumâ, kur atrohd ſinnaſ un rakſtus par miſſent, baſnizahm un ſkohlahm.

E. G. — I. Zubu rakſtu wiſſadâ wihſe laſſitajeem neſſim, bet preeſſch jauna gadda gan grubit buhs eeſpehjamâ.

G. J. un G. B. — J. Ko Zubs wiinu kâ rakſet? Pame-tiſim ſchoreis, jo kauſprattiba to gan nau ſkubbinajuſi. Ko Zubu puſſet uſ preeſſchu zerreſim uſ Zums.

S. R. — B. Neſſim driht, bet deewoſim waj Zubs newatnigus nenoturret par wainigeem.

Labbibas un preſſchu tirgus ſelgawâ, 13. Dezember, Rihgâ, 11. Dezumbr. un ſeepajâ, 27. Nowbr. 1871. gaddâ.

Maſſaja par:	ſelgawâ.	Rihgâ.	ſeepajâ.
1/3 Eſchetw. (1 puhru) rudſu . . .	2 r. 30 f.	2 r. 40 f.	2 r. 30 f.
1/3 " (1 ") ſweeſchu . . .	4 " 75 "	4 " 50 "	4 " 80 "
1/3 " (1 ") meeſchu . . .	2 " — "	2 " 15 "	2 " 15 "
1/3 " (1 ") auſu . . .	1 " 15 "	1 " 45 "	1 " 15 "
1/3 " (1 ") ſirau . . .	2 " 25 "	3 " 50 "	— " — "
1/3 " (1 ") rupju rudſu miltu . . .	2 " 30 "	2 " 35 "	2 " 25 "
1/3 " (1 ") biſdeletu . . .	3 " — "	4 " — "	3 " 25 "
1/3 " (1 ") ſweeſchu miltu . . .	5 " 25 "	5 " — "	5 " — "
1/3 " (1 ") meeſchu putratmu . . .	3 " — "	3 " 50 "	3 " 50 "
1/3 " (1 ") kartofſeki . . .	— " 80 "	1 " — "	— " 80 "
10 pudu (1 birſawu) ſeena . . .	4 r. 50 f.	5 r. — f.	3 r. 50 f.
1/2 " (20 mahz.) ſweeſta . . .	5 " — "	5 " 25 "	4 " 50 "
1/2 " (20 ") diſſes . . .	1 " — "	1 " — "	— " 90 "
1/2 " (20 ") tabaka . . .	1 " 40 "	1 " 25 "	1 " 80 "
1/2 " (20 ") ſchlihtu appia . . .	6 " — "	— " — "	— " — "
1/2 " (20 ") krodna ſinnu . . .	2 " 75 "	2 " 50 "	2 " — "
1/2 " (20 ") bralka " . . .	1 " 50 "	1 " 20 "	1 " 20 "
1 muggu ſinnu ſchli . . .	9 " 50 "	11 " — "	9 " — "
1 ſiku . . .	18 " — "	17 " — "	13 " — "
10 pudu ſarlanas ſabls . . .	7 " — "	6 " 25 "	— " — "
10 " baltaſ rupjas ſabls . . .	6 " 75 "	6 " — "	6 " — "
10 " " ſmaltaſ ſabls . . .	6 " 50 "	6 " — "	6 " — "

Latw. Awuſchu apgahdatajs: J. W. Safranowicz.

Clubbinafchares.

Latweefchu awises us 1872. g. Rihdsenecki warr apstellebt Busch l. grammatu bohdes leela Smilfschu eela Nr. 37 un us Daugawas tirgu pee Stahlu wahrteem Nr. 59. Ras effemplarus muhfu bohdes griib fa- nent, teem buhs jamakfa til 1 rubl. 25 kap.; kam mahjas lai peesuhtram, teem jamakfa 1 rubl. 45 kap. 3

No Dfkeles pagasta waldifchanas (Lalkes ap- ricki) tee sche peederrigi pagasta lohzecki, kurri bes pafses un galwas naudas makfchanas nesi- namas weetas usurrabs un awlahri wafajabs, ka: Karl Franz, Otte Kenning un Janne Kenning, — zaur scho us grunti ta § 8 ta pafses un pabrak- tischanas lilkuma no 9. Juli 1863, tohy usajz- nati un pereschts, tublin pee sawa pagasta melde- tees un sawas frohna un pagasta nodohfchanas nomakfahri, jo zittadi tee paschi ta behgli eerau- diti un weh ja weh lilkuma nolifra notzezejuscha laika no schi pagasta rewiffones lifestm tiks is- flehgti, tapat arri wiffas pilfhebtu, mulschu un pagastu polizejas zaur scho tohy laipnigi lubg- tas, tohs augfcha minnetus pagasta lohzeckus bes pee- derrigahm parahdfchahanahm sawa apricki ne- us- turrebt. 3

Pee mums irr wiffadas fchuwamas mafchines preefch fainneezehm, ftrohdereem un kurpneekem pir- kamas, par kurrahm mehß pilnigi galwojam. Zenna- rahditajs ar mafchinu-bildehm teel teem kas griib, bes makfas peesuhtrits. 2

Pühr un Zimmerthal, Rihgä, leela Smilfschu-eela Nr. 7.

Dfkeles pag. waldifchana, 4. Dezember 1871. (Nr. 161.) Pag. wezz.: C. Jansohn. Pag. fstrihw.: C. Mittenberg.

No Greenwaltes frohna pagasta teefas wiffi tee, kam labdas raifnas varohdu praaffifchanas pee tabs nomirufcha kalpa Zehlab Behring atilabtas mantibas buhtu, teel usajzinati, libet 13. Januar 1872 sche weemedetees, jo weh- lahß neweens wares netaps klaußibts. Tapat arri teem, kurri tam Zehlab Behring fo parabda pa- liltufchi buhtu, no schihs puffed teel peefohdi- nabis, tohs parabodus sche libds weemlanetam lais- lam usohbt, zittadi tee weh lilkumeem kluhs strabreit. 3

Greenwaltes teefas nammä, 4. Dezember 1871. (Nr. 418.) Preefchfehd.: J. Kibdal. Teef. ftr.: A. Juntowshy.

No Kalnamuischas pagasta waldifchanas (Dob- beles apricki) wiffas pilfhebtu un pagastu waldie- fchanas, kuru apricki schi pagasta lohzeck bes- tabm zaur lilkuma nolifstahm galwas naudas kwi- tanzes grammatahm usurrabs. — teel lohri lubg- tas, tabodus schi pagasta lohzeckus it itlaari pee- turrebt, la winati bes kamfchanas sawas galwas naudas nodohfchanas sche nomakfa, jeb ta pa- latoneckus un wafankus libds 16. Dezember fch. g. fchinnal pagasta afhubta; zittadi no schls- yuffes tiks ta eeflatibts, la winati ribfcham teel flehnt. — 2. Dezember 1871. 2 (Nr. 222.) Pag. wezz.: P. Dehle. Pag. fstrihw.: Ch. Bergmann.

Lam Dfholmuifchans (Paulsgnade) Sprucke fainneekam 30. November, pee Petermuifchans Bluffas frohga, walkara behrs firgs uofagts, widdejt leelumä, 5 gaddu eefsch fenna, pee preefch preifas labjas pee jella fchwampumpa, ar foizz- gu atri, mafahm liebhrehm, ar eejubgu raggas un kulbu un Kreewu leetas; kas par to fahdfibu warr flaidru fluru doht minnetam fainneekam, dabubs 15 rubl. pateizibas makfas.

Schlonecki warr Jelgawä weenas gehdigan familijas no 1. Jan- war 1872; par lohri mehrenu makfa, usremfcha- nu ta arri jounekti un meirenes mahzibu eefsch muifka un wiffahm zittahm finnatinibahm dabubi. Klachtaku Paul eela Nr. 5, Obodowsky nammä, eereefchana no Swebles eelas weenu treppi augfcha.

No genjures atwehlehts. Rihgä, 13. Dezember 1871.

Ladeht ta es efnu apnehtees Jel- gawu atitabi un mannu wadmallas andeli beigt, weebahwaju wiffas fortes wad- mallas, bukftrau un paletu drehbju, ka arri wiffas manna leghera prezes par jo pa- femmoteem zenneem. Jelgawä, wadmallas andele Nr. 4, leelaja eela, blaklam Fonditera lungam Torchiani. Heymann J. Rubinstein.

Weena dflintemuifcha, netabtu no Jelgawas, tohy uf diwpaizmit gaddeem uf arrenti dohta; kas par to wairabl finnabt griibetu, tam japecepraffa Jelgawä, kattoku eela, pee adwo- fahri kunga 2

Jimannihgs, mudris mabzeffis, wiffulabbakt is Dulkuma jeb Lalkes aggabala, ar labbahm ffohbas flimehm, 14-16 gaddu weis, warr tublin weetu dabubt pee laufmaana Albert Drescher, Jelgawas abriihgä.

Weena labba meita jeb atraitne bes behrneem, fpehta gaddös, warr we- tu dabubt par mohderi Jumprawmuifcha pee Bauffas, tamdeht japeceizjabs turpat pee mulschawaldifchanas jeb Wiskalmuif- schä pee Jelgawas. 3

Mahzu elementar-ffohlä, Jelgawä wafes-eela, blaklam wafes-tanzigal, mahziba fahkfees 7. Januar 1872.

Teem wezzakeem no laufkem par fluru, kuru behreni scho ffohlu apnekte. Teela weena ifnufmahfchana un weena lohpu ifnufmahfchana no 30 lohpeem irr par Jurgeem 1872 lohpa dabunama Midfires muifcha pee Kandawas.

Par pahrdohfchonu weenas femmes- weetas, Jelgawas tuwumä, doht klachtaku fluru follegtenaffefeers Budee, Jelgawas pilli. 3

Wiffas fortes, lhwafchi bibeletu kweefchu miltu — la wupju un fualku kweefchu klizas lehti pahrdohd Jelgawä, kattoku eela fahkaja boldt Nr. 16, pee „daltu fahki“ 1

L. J. Jacobsohn.

Weens neprezehts kchtswag- gare warr no Jurgeem Jumprawmuif- schä pee Bauffas weetu dabubt, tamdeht turpat pee mulschawaldifchanas jeb Wis- kalnuifchä pee Jelgawas japeceizjabs. 3

Kallejs, kas arri warr apnehtees weenu damfmafchini waldibr, warr par Jurgeem 1872 weetu dabubt Midfires muifcha pee Kandawas.

Stalgenes muifchä tas goh- wu weens, 4 kap. lohpa, ar wafu deputati, irr dabujams. Klachtaku tur- pat pee malifchafkunga.

Labs faufais rangs, no Hartmannu fahribka pee Rihgas, irr (arri lees- lakis waffjas) katra laika dabunams par to lehtaku tirgu, wafes eela Nr. 20, pee 2 Th. Walter.

Dhlaines wafte irr pahrdohdhami firgi, dafchadas firgu leetas, wafes ratti un wafes famanas.

Jauna grammatu. Pee brahkeem K. un M. Busch nupat itka gattama un dabujama wiffas latweefchu grammatu bohdes Rihgä, Jelgawä, Balmeere un Behfis fchabba grammatu: „Seemas fwehtku lihgfmba“

par dahwanu uf seemas fwehtkem ar fwehtku bildi makfa 15 kap.

Häckera grammatu = bohde, Rihgä, Dohmes-gangä, dabujams: „Masais fchaklais rehtnatajs.“

Drukakhs pee J. W. Steffenhagen un debla,